12de JAARGANG   CURACAO DEN 28n SEPTEMBER 1895   N° 613

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50 voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un annoncio di 1 te 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Het bosch en de boomen.

Onder dezen titel leverde de *Cur. Courant*, getroffen door ons artikel van 14 September, verleden week eene beschouwing, welke wij heden, volgens belofte, den belangstellenden Lezer, zoo goed als in haar geheel, aanbieden.

Hier en daar veroorloven wij ons eene opmerking, — het zou ons leed doen, zoo iemand er *aanmerkingen* in zag — waarvan de strekking is ons betoog van 14 Sept. aan te schroeven ten bate eener spoedige oplossing onzer muntkwestie in een bij de wet geregelden toestand.

Misverstand, in den zin van verdenking is na het betoog der *Cur. Courant* niet meer mogelijk. Voor iedere waardevermindering der muntstukken is een redelijke grond open en bloot gelegd. Die het niet ziet lijdt aan een verblindheid, welke onder de ongeneeslijke ziekten behoort gerangschikt te worden.

Dit vooropgesteld, blijft nochtans een redelijke twijfel mogelijk, of de Curaçaosche hooge handelswereld bij die waardevermindering het algemeen belang gediend heeft en bij eventueele gelegenheden dienen zal. Eigenbelang pleegt bij alle menschen het zwaarst te wegen. Wij kunnen zonder partijdigheid niet voetstoots aannemen, dat op Curaçao het hemd niet nader zou zijn dan de rok.

"Nu ter zake.

De ontmunting van het zilver door Duitschland, kort na afloop van den Duitsch-Franschen oorlog en de daarop gevolgde beperking van zilveraanmunting door de staten der Latijnsche unie, gemotiveerd door de overproductie van het zilver, werkten de daling van het zilver nog verder in de hand. De verhouding tusschen de beide muntmetalen werd verbroken. Zoolang het slechts Engeland was geweest dat monometalistisch was, bleef het zilver zijne verhouding tot het goud behouden. Engeland was tot het gouden monometalisme in 1816—1819 overgegaan, maar van af dien tijd tot voor ongeveer twintig jaren bleef de verhouding tusschen zilver en goud schier onveranderd. Wel was het zilver in zijn hoedanigheid van *algemeen* betaalmiddel door de Engelsche wetgeving van 1816—1819 aangetast en een der grondslagen van het bimetalisme geschokt, maar het stelsel was sterk genoeg om zelfs dien afval te kunnen doorstaan. De Duitsche munthervorming van 1871—1873 was het, die den val van het zilver bewerkte; deskundigen beweren dat de Duitsche wetgever dit niet voorzien noch gewild had, maar de noodzakelijke gevolgen van den maatregel konden niet uitblijven.

Het zilver was gedaald.

Mexico en de Zuid en Midden Amerikaansche republieken — Venezuela maakt de eenige gunstige uitzondering — dachten in de daling van het zilver een middel te vinden om hun leêge schatkisten te vullen. Uit het goedkoop geworden metaal werden groote hoeveelheden muntstukken geslagen. Dit had tot onvermijdelijk gevolg de daling in de werkelijke waarde dier muntstukken. In het land waar zij te huis behoorden behielden zij de nominale waarde; daarbuiten werd die waarde bepaald naar het gewicht aan zilver dat de stukken inhielden.

Zoover het bosch.

Nu de boomen.

Curaçao heeft geen bank-inrichting of beurs, die de waarde van het vreemd circuleerend middel bepaalt. Wij laten Bonaire en Aruba buiten bespreking, omdat daar de toestanden geheel en al afhankelijk zijn van hetgeen ten deze op het hoofdeiland beslist wordt.

Op Curaçao waren steeds gangbaar de vijffrancstukken tegen f 2.50. In de eerste jaren na den Duitschen maatregel gevoelde men hier de gevolgen daarvan niet. Slechts toen de zilveren muntstukken, in Columbia, Peru en Chili geslagen, hier in grooten getale begonnen toe te vloeien, merkte men dat de Fransche zilvermuntstukken wegbleven. Immers het Fransch zilver vertegenwoordigt zijn nominale waarde in goud, en daarom moest het even als het goud wijken voor de zilveren muntstukken dier staten, die het zilvermonometalisme *de facto* hadden aangenomen. (1) In die jaren heerschte in Columbia vooral op de landengte groote bedrijvigheid in den handel, en de muntstukken van de staten aan den Stillen Oceaan vloeiden naar Panama toe, om van daar uit naar de overige handelsteden van Columbia den weg te vinden.

De zilveren stukken van Peru, Chili, Columbia enz. hebben hetzelfde gewicht en gehalte als die der Latijnsche Unie. Zij kwamen naar dit eiland, aangebracht door Italiaansche rondventers, die hun inkoopen hier deden en met de hier gekochte waren de binnenlanden van Columbia doorreisden om die aan den man te brengen.

Velen hier, met den stand van zaken bekend, verhieven hun stem om dezen toevloed van de werkelijk gedepreciëerde stukken te stuiten; naar die stem werd echter niet geluisterd. De Italianen gingen voort hier hun inkoopen te doen, en daar de wisselkoersen in Columbia reeds gestegen waren, brachten zij hoe langer hoe meer de *soles* en *pesos* aan.

Uitvoer dier muntstukken naar Europa en Noord Amerika kon van hier uit niet geschieden, zoodat zij naar Colon en Panama teruggingen om in wissels van de Panama Kanaal maatschappij geinverteerd te worden.

Die zilveren muntstukken hadden hier zoolang de nominale waarde behouden, doch de premie op het goudgeld en de wissels op Europa en Noord Amerika begonnen te stijgen.

De daling van het zilver was geleidelijk. In de eerste tijden was zij van dien aard dat zij geen invloed op de algemeene toestanden uitoefende. Hier getroostte men zich het verlies in wisselpremie ter wille van den afzet van goederen, die door de inkoopen der Italiaansche koopers uit Colombia verkregen werd.

Panamá had destijds dit boven Curaçao voor dat het reeds in telegraphische verbinding met Europa en Noord Amerika stond, terwijl wij onze berichten slechts per scheepsgelegenheid konden ontvangen.

Toen een nog al merkelijke daling in den zilverprijs op de groote wereldmarkten plaats gevonden had, werd door bankiershuizen van Panama met een stoomschip een groot bedrag aan die zilveren muntstukken naar dit eiland overgezonden, om alhier daarvoor wissels op Europa en Noord Amerika in te koopen. Panama zou Curaçao overstelpen met die gedepreciëerde muntstukken.

Op dat ogenblik gingen de oogen hier open. Men begreep dat zoo men de nominale waarde dier zilveren muntstukken hier langer wilde handhaven, *Curaçao ten slotte het slachtoffer zou worden.* (2) Voor zooveel er hier wissels konden worden gevonden, zouden hier die gedepreciëerde zilveren stukken, waarvoor op geen andere markt de volle of nominale waarde werd gegeven, in ruime mate toevloeien.

De nood was aan de deur; de vijand moest geweerd worden. En zoo had de eerste prijsvermindering der *soles* enz. plaats, om den weg af te snijden aan groote aanvoeren daarvan uit Columbia. Het aangebrachte bedrag keerde weer naar Panamá terug of vond zijn weg naar New York.

Hadde men niet, uit vrees voor verkeerde beoordeelingen met het nemen van den maatregel tot waardevermindering der Zuid Amerikaansche zilveren munten zoo lang geaarzeld; ware er hier een bankinrichting geweest, die de waarde dier stukken naar de wisselingen van den zilverprijs op de groote wereldmarkten tijdig regelde, het verlies door den handelstand van Curaçao geleden, zou veel minder zijn geweest. Dat verlies werd op verre na voor het grootste gedeelte gedragen door de groote handelsfirma's, door de Curaçaosche Hypotheekbank, door de Spaar-en Beleenbank, enz. *De armoedige bevolking — wat men daaromtrent ook moge zeggen — leed*

FEUILLETON

HERENCIA DI TIO NICO.

(*Fin*)

„Bai puntra e Señor; ta bonita pa bisa, pero pa haci!

Eggels ta corda, koe e Señor lo corda, koe nan ta contentoe, koe tio Nico a moeri. No, no, el no ta puntrele.

Pero, pasobra e mes tambe kier a sabi sigur cuantoe baca tio Nico tabatin i pasobra su esposa no a larga di papia i di forzele pa bai el a lamanta, a habri porta di coesina i a bisa:

„Señor!.... He!.... He!.... Señor Deelsman!.... Lamanta Señor!

Ningun respondi, koe roncamentoe

„Bo ta mira Marie, koe el ta na sonjo, bo no ta tendele ronca? I pa bo sabi, si tio Nico tabatin dos of tres boca, mi no por lamantele."

„Ai Eggels, haci mi fabor. Lo mi no por pega sonjo si mi no sabi esai."

Eggels, forzar di su esposa, a haja un idea pa lamanta Deelsman, sin el comprende pakiko.

E ta camna camina Deelsman ta droemi i como pa disgracia e ta cai ariba su pia.

„Kiko tin? Deelsman koe ta na mitar di sonjo ainda ta grita.

„Ai Señor mi ta pidi bo pordon. Mi no por a juda," Eggels dici. „Mi kier a bai mira, si nos criar a los cachor, pasobra tin tantoe ladron den es tempoe aki i anto scuridad a haci mi cai. Ta duel mi masjar...."

Pero awor, koe el mester haci e pregunta grandi, sin Deelsman comprende pakiko, ta parcele koe e pregunta ta bon trabagoso. Alafin el a haja un bon idea i e dici:

„A parce mi, koe mi tabata cerca mi tio Nico. Aja tambe mi a cai pa motiboe di scuridad i mi a haci toer su tres baca lamanta. E tabatin tres baca no ta asina?"

„Sigur, tres!" e otro a responde i a bolbe pega sonjo. Eggels ta drenta den su camber trobe i dici coe legria coe su esposa: „Tres baca, bo tabatin razon."

Su marduga — tabata scur ainda — tur a lamanta. Tres ora largoe nan tin di camna; diez ora lo tin deramentoe di e morto. Banda di seis ora nan ta bai.

„Señor ta bai coe nos?" Eggels a puntra Deelsman.

No, mi mester haci un respondi ainda pa mi primo e notario, pero.... bo no por fia mi un cincoe florin?

Ora mi a bini awe merdia na Grafhorst, lo mi bolbe duna bo. Ajera anochi mi a loebida coe toer e trabao mi portemonnaie."

„Sigur pakiko no. Ata dos fuerte. Bo ta klaar, Marie? Bam anto. Adios Señor te tramerdia"

Sin stop awa-ceroe ta cai i bientoe ta supla. Camina ta jen di awa i lodo. A parce koe Eggels i su esposa tabata toema un banjo, pero nan a consola otro koe cordamentoe, koe awe atardi nan lo bolbe bini coe wagen i cabai, pasobra nan tabata heredero, i pa mas siguranza lo nan bini tambe coe toer placa i tesoronan, pa hende lo no horta nan ora tio Nico su cas ta para sin hende aden.

Porfin nan a jega papa muha i cansar na cas di nan tio Nico. Despues di a bisa otro di munstra cara tristoe nan ta bati porta.... i tio Nico mes ta habri!

„O, Com bini! Ta bo Marie coe Eggels? Drenta, drenta mi ta contentoe di mira boso."

Nan dos a keda para admirar, i coe spantoe den wowo Marie a puntra:

„Ta bo mes, Tio?. Bo no a moeri anto?"

„Mi no a corda mes pa moeri."

„I nos a bini pa dera bo."

„Gracias! Pero mi no tin tempoe pa hende dera mi, tin muchoe trabao na coenukoe.

Eggels ni su esposa no por a comprende nada, pero porfin ora nan a bisele toer cos, Tio Nico a comprende. El a tende di un hombre, bistir como un Señor, koe a inventa un bon medio pa pasa su dianan contentoe, sin gasta un cens. El a pasa toer pueblo, i camina el a jega el a puntra ki hende sin jioenan tabatin familia den otro pueblonan. Anto el a bai aja pa participa nan morto di nan roeman of tio of tata, etc. Ta di comprende koe toer anoche e tabata bon bini.

Ta tristoe di tende mortoe di nos familia, pero es koe nos ta erf di djele..?"

Asina el a come bon toer anoche i su marduga el a bai, despues di a fia algun placa di e herederonan.

Kiko Eggels lo a haci. Tabata tristoe, pero el a hari pasobra tio Nico tabata bofon di nan. Nan a keda come aja i tramerdia nan a bai cas....coe pia.

Na coeminzamentoe nan no a papia nada, porfin Marie dici:

Com koe ta, mi ta contentoe koe tio Nico ta na bida ainda."

„Keda ketoe. Ta ganja bo ta ganja. Mehor bo bisa koe ta duele bo mes cos koe mi."

„O, Com bo por papia asina!" i despues di un momentoe:

„Mira, Eggels bo a mira su cos di plata mara nos por a bai coe esai!"

„Si, ta berde, enfin. Pero cincoe gulden, dos fuerta, koe e vagamundoe a horta for di mi! Ora mi ta bajele.... hm! Le mira....!

er zeer weinig door. Immers armoede sluit het bezit uit van kapitaal. (3) Het werkvolk, dat een dag of twee vóór de daling, in die muntsoorten tegen de op dat oogenblik nog geldende waarde was uitbetaald, bracht den werkgever het nog onverteerde terug *en werd voor het verschil daarop vergoed.* (4) Dit is van algemeene bekendheid. Wellicht waren er enkele werkgevers, die de billijkheid dán niet betrachtten, maar hieruit te besluiten tot een onderdrukken (5) der armen door de meer begunstigden is op het zachtst genomen onbillijk.

Curaçao kwam in telegraphische verbinding met Europa en Noord Amerika. De markt van New-York, die zich op die van Londen regelt, beheerschte toen den toestand hier.

Elke daling in den prijs der *soles* enz. werd overgeseind en kwam onmiddellijk ter kennis van allen, armen en gegoeden. Was de *sol* aanvankelijk 80 cents van den dollar waard, omdat toen het zilver ongeveer 20 per cent beneden de verhouding tot het goud stond, later daalde het tot ongeveer 50 cents van den dollar.

De schommelingen van de New Yorksche markt werden hier gevoeld, en de *soles* daalden. Het dient echter vermeld te worden dat bij de latere dalingen de hoeveelheid dier muntstukken hier aanwezig, hoe langer hoe geringer was.

Nog meenen wij één bijzonderheid te moeten vermelden. Op een onverwacht oogenblik kwam het bericht alhier uit Caracas dat de regeering van Venezuela den invoer van zijn eigen zilveren stukken had verboden. Dit bericht, gepaard aan de tijding dat Venezuela tot het aanmunten van zilver in groote hoeveelheid zou overgaan, verwekte hier een paniek. VENEZOLANOS, dat is, stukken aan gewicht en gehalte aan de 5 francstukken gelijk, waren er hier in grooten getale in omloop. De Panama maatschappij had de werkzaamheden gestaakt; wissels werden toen van hieruit te Maracaibo ingekocht, en de *Venezolanos* werden naar Maracaibo geremitteerd. Zoo de invoer aldaar onmogelijk was, ten gevolge van het verbod der regeering van Caracas, dan zouden de zilveren stukken van Venezuela op hetzelfde laag peil moeten staan als die der overige Zuid Amerikaansche staten. Zoolang men dus de zekerheid miste dat het verbod met strenge hand gehandhaafd zou worden of niet, bleef de *Venezolanos* buiten circulatie. Enkele vreesachtigen ontdeden zich van de stukken, die zij in handen hadden, met een gering verlies.

Doch, kort daarop herstelde zich het evenwicht. Op het verbod, dat nog blijft bestaan, wordt niet gelet; de invoer der Venezuelaansche stukken in Venezuela wordt oogluikend toegelaten. De banken en bankiershuizen van Caracas hadden bovendien het Gouvernement daar te lande van het voornemen weten aftebrengen om groote hoeveelheden zilveren stukken te laten slaan.

En zoo is de *Venezolano* hier nog gangbaar tegen de volle nominale waarde, omdat Venezuela, ofschoon bimetalistisch, aan den gouden standaard blijft hechten.

In korte woorden hebben wij de zaak in het algemeen — het bosch — behandeld, om daarop wat langer uitteweiden over de bijzonderheden — de boomen.

Het laat zich licht begrijpen dat de behandeling van een zaak van zoo groote beteekenis en zoo ingewikkelden aard, en van de gebeurtenissen van een lange reeks van jaren op dat gebied, niet uitgeput kan worden in één couranten artikel. Toch meenen wij voldoende te hebben aangetoond welke de motieven waren, die op het onverwachtst, de waardevermindering der vreemde zilveren muntstukken hebben teweeggebracht op dit eiland.

---

1) De verwisseling onzer Fransche zilverstukken tegen andere, feitelijk minder waard, leverde natuurlijk een verschil op. Wie behaalde de winst? Wie betaalde het gelag?— De ongeregelde toestand onzer circulatiemiddelen draagt er de schuld van.

2) Men begreep, dat de groote handelstand, met name de wisselhandelaars aanzienlijke verliezen zouden lijden, welker terugslag, vroeg of laat en min of meer, door iedereen zoude gevoeld worden.

Nu stonden er twee wegen open. Of den wisselkoers verhoogen of de munten deprecieeren. Men koos den ruwsten en betrok Jan en alleman onmiddellijk in het verlies. Wat gaf den doorslag aan die beslissing? Het algemeen belang of het bijzonder? Als die belangen congruent zijn, gaat alles goed; maar bij tegenstrijdigheid is gemakkelijk in te zien, welk van beide zal worden opgeofferd.

Ofschoon het terrein hier glibberglad is, wagen wij toch de vraag, of de grootere duurte der levensmiddelen (het noodzakelijk gevolg van verhooging van den wisselkoers) geen krachtigen rem zoude vinden in de concurrentie? Bij de depreciëering viel er volstrekt niet te remmen. Deze zal daarenboven het getal vreemde kooplieden, die hier hunne inkoopen kwamen doen, wel verminderd hebben. Ligt dit niet voor de hand? Ook is het verre van onaannemelijk, dat stijging van den prijs der levensmiddelen, de werkloonen zou hebben opgevoerd.

In het licht dezer redeneering schijnt de depreciëering op de eerste plaats het belang der wisselhandelaars bevorderd te hebben ten koste der algemeene welvaart.

Waar ligt hier wederom de schuld? In den ongeregelden toestand en nergens anders.

3) Deze redeneering doet ons zeer. Wel hoe, staat een dubbeltje in de hand van den arme niet in dezelfde verhouding tot een menschenleven als duizend gulden in de brandkast van den rijke?

4) Als deze bewering juist is, hoe dan het gezucht en gesteen te verklaren, dat na iedere muntverlaging onder de „kleine luiden" gehoord werd, zóó dat onbedachtzame correspondenten van „woeker" riepen?

Daarenboven is onder den druk van een muntverlaging zulk een algemeene uiting van naastenliefde, als de geachte Schrijver hier veronderstelt, op menschkundige gronden zeer onaannemelijk. Wij dingen hiermede niets af op de algemeen bekende liefdadigheid van Curaçao; integendeel: in abnormale omstandigheden geschieden abnormale dingen.

5) Van een bewuste, opzettelijke verdrukking kan en mag geen sprake zijn, ofschoon de mogelijkheid in den treurigen toestand ligt, wat al erg genoeg is.

Maar dat zoolang die toestand blijft bestaan de burgers, die niet tot den hoogsten handelstand behooren en vooral de kleine burger het lootje zullen leggen, staat vast.

Ons komt het voor, dat het artikel der *Curaçaosche Courant* onze beschouwing van 14 Sept. (zie Amigoe N° 611) steunt en bevestigt.

En waar het een algemeen belang geldt eener kolonie, welke Nederland ten allen tijde getoond heeft lief te hebben,— daar blijven onze blikken met hoop en vast vertrouwen gevestigd op de plaats van waar alleen in dezen het heil moet komen, op 's Gravenhage, op de Nederlandsche Regeering.

De Jordaan

Geen rivier levert zulke verheven herinneringen op als de Jordaan. Eertijds verspreidde deze dermate vruchtbaarheid in de uitgestrekte vlakten, dat het boek Genesis XIII: 2 niet aarzelt deze te vergelijken bij het water, dat het aardsch paradijs besproeide en bij den Nijl, welker jaarlijksche overstrooming den rijkdom van Egypte uitmaakt; en nog heden ten dage kan men zeggen, dat, ondanks de vervloeking, die in het afgemeen Palestina drukt, de omstreken der Jordaan het Eden van het ongelukkige land uitmaken. De geschiedenis van het Joodsche volk is er als het ware mede vereenzelvigd. Haar water verdeelde zich voor de heilige ark, om het uitverkoren volk in het land zijner vaderen te brengen. De profeet Elias spreidde zijn mantel op de golven uit en hem werd een weg gebaand, welk wonder zich hernieuwde bij den terugkeer van zijn leerling Elizeus. In de wateren van denzelden stroom werd Naaman, de krijgsoverste van den Syrischen koning, van eene afschuwelijke melaatschheid genezen. Maar de roem en heiligheid der rivier en hetgeen haar meer bizonder in verband met de leer der genade brengt, is het verheven werk, dat de H. Johannes op hare oevers verrichtte door boete, door prediking en het volk te doopen, dat hem volgde; ja, de Zaligermaker zelf kwam het hoofd buigen onder de hand van zijn voorlooper en het water heiligen door aanraking met zijn lichaam. De handen ten hemel heffende, riep de boetgezant, toen hij Hem zag verschijnen, die nog niet bekend was: Ziehier het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt! terwijl uit den geopenden hemel deze geheimzinnige woorden gehoord werden: Dit is mijn beminde Zoon in wien ik mijn welbehagen genomen heb.

De Jordaan, ofschoon niet te vergelijken bij sommige groote stroomen van ons werelddeel, is de voornaamste rivier van Palestina en ontspringt uit onderscheidene beekjes in den Antilibanon, welke in de wateren van Meran te zamen vloeien, van daaruit stroomt zij door eene woeste streek, bereikt het meer van Genezareth of de Galileesche zee, om vervolgens met tal van kronkelingen, na omstreeks 50 uren doorloopen te hebben, zich in de Doode zee te ontlasten. Haar stroom is buitengewoon snel en de vele rotsen in de bedding, alsmede de plotselinge afwisseling van diepten maken haar ongeschikt voor de vaart. Bij het Meer van Tiberias bedraagt de breedte 4 50 meter, doch deze vermindert aanmerkelijk bij het naderen der Doode zee. Van daar af bezoeken de meeste reizigers de rivier en men is alsdan getroffen door het verschil van tafereel; ginds vertoont zich rouw en verwoesting, hier frischheid en bekoorlijkheid. Men zou geneigd zijn te zeggen, dat de Zaligmaker op zijn tocht bevalligheid en schoonheid op de oevers heeft achtergelaten, immers, een rijkdom van plantengroei omschaduwt de murmelende bedding van den vloed, zij spreidt zich langs de oevers uit, als wilde ze sluiers van groen vormen. Dicht kreupelgewas, populieren, tamarisken, accasias, zoethout en klimplanten vormen, volgens de uitdrukking van den profeet Zacharias, het tooisel en de trots der Jordaan, Superbia Jordanis. Ja, de rivier is met het prachtige sieraad haar door de natuur toebedeeld, waarlijk schoon. Het is eene aangename rustplaats voor de pelgrims, die in het lommer gezeten bij het gekweel van het vogelenhier het oor leenen aan het zacht klateren van het water, dat in zijn loop groote namen van het Oude en Nieuwe Verbond schijnt te uiten.

Al de reizigers bezoeken de plaats, alwaar volgens overlevering de Heiland gedoopt is geworden. Naar het getuigenis van den H. Antonius werd deze plek aangewezen door een groot kruis, dat in het midden der rivier stond, terwijl de beide oevers met marmeren platen bekleed waren. Het volk was gewoon er jaarlijks op Drie Koningendag heen te gaan, om het doopsel van Jesus te eeren. Onder het zingen van gewijde hymmen naderde men den vloed en zoodra de priester het water had aangeraakt, baadde men er zich in, in een laken gewikkeld, dat na het overlijden tot lijkwade diende. Ieder nam vervolgens van dat water mede huiswaarts. De tijd heeft dit gebruik doen verdwijnen, maar de godsvrucht der pelgrims komt er zooveel mogelijk aan tegemoet. Immers, aan den doop van God denkende blijven zij dien eeren en de ziel voelt zich pijnlijk aangedaan bij het verlaten der oevers, die er getuigen van geweest zijn.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Bij Koninklijk besluit dd. 13 Juli j. l. No. 35 is de heer *Otto Beeber* tot Consul te Port-au-Prince benoemd.

— Gisteren, Woensdag, werden de winkeliers enz. verrast met een bezoek van de politie, die zich kwam vergewissen of de maten en gewichten, waarvan zij gebruik maken, behoorlijk geijkt zijn.

In de Breede Straat, Overzijde, sloten vele winkels, die op dat bezoek niet gesteld schenen te zijn, hunne deuren, zoodat die straat een Zondagsch aanzien had. (*Vrijm.*)

NEDERLAND

De 15e verjaardag van onze beminde koningin Wilhelmina is allerwegen met de meeste opgewektheid gevierd. In Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Bosch, kortom in alle plaatsen, waar men een garnizoen of schutterij of beide heeft, werden parades en wapenschouwingen gehouden. Overigens bleek de feestelijke stemming uit het uitsteken van vlaggen, de versieringen met groen en bloemen, de uitstallingen in de winkels enz.

In een groot aantal plaatsen ook hadden volksvermakelijkheden en kinderspelen plaats, zongen de leerlingen der scholen oranjeliederen en werden zij getrakteerd, al hetgeen meewerkt, om van den 31en Augustus een waarlijk nationalen feestdag te maken.

Jammer maar, dat de doorluchtige jubilaresse van al die uitingen van verknochtheid en feestvreugde geen getuige kon zijn. Alleen de viering te Apeldoorn kon koningin Wilhelmina met haar tegenwoordigheid vereeren. Met groot gevolg reden de koninginnen om halfdrie naar het feestterrein in een *à la Daumont* bespannen rijtuig, de jockey's in wit satijn met wit zijden tressen; paarden, jockey's en rijtuig rijk versierd met bloemen, bouquetten en guirlandes. Door den burgemeester en de feestcommissie werden HH. MM. ontvangen. Er werden bouquetten aangeboden en de muziekkorpsen speelden de volksliederen. De ontvangst was vol geestdrift. Stapvoets rijdende werd het geheele feestterrein en werden de volkspelen bezocht.

Om 6 uur arriveerde de extra-trein voor H. M's. gasten aan het diner door H. M. aangeboden. Aan het diner was uit Apeldoorn genoodigd de hofarts dr. Vlaanderen.

Tijdens het diner gaf de kapel van het 8e reg. infanterie uit Arnhem een muziekuitvoering op de bassecour voor het paleis.

H. M. de regentes had H. M. de koningin des avonds nog een verrassing bereid, door de versiering en verlichting van H. M. châlet in het park.

Het vuurwerk, vooral het slotstuk, het beeld H. M. in vuur, voldeed goed. Zoowel matinée als concert, vuurwerk en slot-vermakelijkheden werden door een tallooze menigte bijgewoond.

Zaterdagmorgen werd van Den Haag een allerkeurigst bloemstuk, in den vorm van een parasol van rozen in een standaard, naar Het Loo gezonden als verjaarsgeschenk voor H. M. de koningin, naar men vernam, van wege den Raad van Voogdij.

Zondag op den kerkelijken gedenkdag van het geboortefeest van H. M. de koningin, woonden HH. MM. met haar gevolg te Apeldoorn de voormiddaggodsdienstoefening bij onder het gehoor van den oudsten predikant, ds. C. Hattink, die een feestrede uitsprak naar aanleiding van Psalm 95 vers 6m: „Laat ons knielen voor den Heer!"

Ook uit verschillende plaatsen in het buitenland komen berichten, die bewijzen, dat daar eveneens de verjaardag onzer koningin met groote opgewektheid is gevierd.

Onze grijze, meer dan 80jarige dichter Nicolaas Beets wijdde, ter gelegenheid van den 15en verjaardag van koningin Wilhelmina, in het *Utr. Dagbl.* de volgende dichtregelen aan Hare Majesteit:

AAN ONZE JONGE KONINGIN

Lief hoofdje, dat de kroon zal dragen
Van 't vrije volk door u bemind,
Met liefde en eerbied gageslagen
Door elk in hoog of laag Bewind,
Door alle standen, alle rangen,
Waar 't Neerlandsch hart
Aan zijn Oranjehuis blijft hangen
In vreugde en smart;

Lief hartje, dat begint te ontwaken
Voor 't stil besef van 't groot gewicht
Dier toekomst die gij voelt genaken,
Die onverholen voor u ligt;
Laat nu nog niets 't geluk verstoren
Dat, vol en zoet,
U door de frischheid is beschoren
Van 't jeugdig bloed!

Laat vrank en vrij uw oogen weiden
Langs veld en akker, bosch en beemd,
Waar bloemen u haar geuren spreiden
Aan aanzien van personen vreemd!
Dat moogt gij zonder schroom beminnen,
Wat, even blij,
Tot boerentelg en koninginnen
Zegt: „Hier zijn wij."

Liefkoos uw Swell die, trouw en goedig,
Uw oogwenk vangt, uw voetstap kust;
Bestuur uw kreegle paardjes moedig
Met vaste hand, naar zin en lust;

Denk aan geen trouwloosheid van menschen
Eer gij ze ervaart,
Aan geen weerstreven van uw wenschen,
U nog gespaard.

Uw duifjes fladdren om u henen,
Zoo gaarne door een hand gevoed,
Die vroeg geleerd heeft hulp te leenen
Waar nood of onheil lijden doet.
Smaak, smaak die zoetheid, boven allen
Een rein genot,
Met aller menschen welgevallen
En gunst van God!

De duinwind streele uw gouden lokken,
De geur der hei verkwikke uw bloed,
Of, naar het hoog gebergt' getrokken,
Wat ruimst en zuiverst ȧmen doet;
Ons is niets liever dan het blozen
Van uw gelaat —
Het is uw lente met haar rozen,
Uw dageraad!

O volle dag, vertraag te rijzen!
De lieve vroeg-ure is zoo schoon;
Geen middag boven haar te prijzen,
Al mag hij schittren op een kroon....
Neen rijs! maar word wat zulk een morgen
Ons hart belooft,
En breng geen wolken, hoed voor zorgen
Zoo dier een hoofd!

BUITENLAND

Rome.— De Heilige Vader heeft aan graaf Koenraad Preysing, president van het dezer dagen gehouden congres der Duitsche Katholieken, een schrijven gericht, waarin Z. H. zijn tevredenheid betuigde over de jaarlijksche bijeenkomst van het congres der Duitsche katholieken. Het was Z. H. al vaak gebleken, welke diensten deze vergaderingen aan de katholieke zaak hadden bewezen en hoezeer zij er toe bijgedragen hadden om den band tusschen het Pausschap en het Duitsche volk vaster toe te halen. Met groote vreugde had de H. Vader van graaf Preysing het bijeenkomen van het congres vernomen, en volgaarne gaf Z. H. aan het verzoek gehoor om den apostolischen zegen.

De Paus koesterde de grootste verwachtingen omtrent den uitslag dier vergaderingen, die zich vooral ten doel stellen de uitbreiding der christelijke opvoeding, de verstandige samenstelling der vereenigingen van werklieden en ambachtslieden, en de goede richting te geven aan dagbladen en dergelijke geschriften, die de waarheid en de deugd moeten hooghouden.

Z. H. wenschte den Duitschen katholieken geluk met de eendracht, die hun krachten zoo heeft doen toenemen, en drukte den wensch uit, het congres de heilrijkste vruchten te zien voortbrengen.

De H. Vader eindigde zijn schrijven met welwillend den apostolischen zegen te verleenen aan graaf Preysing en aan allen, die aan deze vergaderingen zouden deelnemen.

—De republieken Haïti en San Domingo hebben de tusschenkomst van den Paus gevraagd omtrent een kwestie van grensregeling. Ziehier de geschiedenis van het geval.

Het eiland Haïti, door Columbus bij zijn eerste reis ontdekt, en door hem Hispaniola, klein Spanje, genoemd, behoorde in het eerst geheel aan Spanje toe; later, ten tijde van Lodewijk XIV, ging het westelijk gedeelte van het eiland aan Frankrijk over, terwijl het oostelijk deel aan het Spaansche bestuur onderworpen bleef. Dientengevolge spreken de oostelijke bewoners Spaansch, de westelijke Fransch.

De republiek San-Domingo eischt nu de Franschsprekende provincies voor zich; de republiek Haïti van haar kant beroept zich op het recht van eerstbezittende.

Het is om deze zaak, die anders wellicht ernstige verwikkelingen zou ten gevolge hebben, uit te maken, dat men de tusschenkomst van Leo XIII heeft ingeroepen.

Frankrijk.—Den 20en September zou te Lourdes een groote manifestatie gehouden worden om te protesteeren tegen de inneming van Rome.

Niet alleen Franschen, maar ook Spanjaarden, Italianen en Belgen zullen er aan deelnemen, terwijl eveneens vele oud-zouaven te Lourdes werden verwacht.

—Onder leiding van Pater Ring, der Oblaten, heeft een karavaan Iersche en Amerikaansche pelgrims Parijs bezocht. In de kerk van Montmartre en in de L. V. kerk werd iedereen door hen gesticht en allen luisterden met bewondering naar hun nationale liederen en de schoone redevoering, die Pater Ring in het Engelsch hield. De pelgrims zijn van plan naar Lourdes te gaan en bij den terugkeer Orleans aan te doen om er een betooging te houden ter eere van Jeanne d'Arc. Kardinaal Richard heeft aan de pelgrims zijn beste wenschen overgebracht; ook andere bisschoppen hebben hun een vriendelijk onthaal bereid.

—In een hoofdartikel, getiteld: "Na Jena—na Sedan", wijst de heer F. L e v é in de *Monde* op het groote onderscheid tusschen hetgeen door de Pruisen na Jena en de Franschen na Sedan werd gedaan, om het geslagen vaderland uit zijn vernedering op te heffen. Na Jena wijdden de Pruisen zich aan de krachtige ontwikkeling van het hooger onderwijs, doordrongen van een echt nationalen geest. Dientengevolge werd besloten tot de oprichting van de universiteit van Berlijn. En nadat zij op die wijze het moreel gehalte des volks hooger hadden opgevoerd en Frankrijk overwonnen, herhaalden zij, om de zegepraal te bevestigen, na Sedan, hetgeen zij deden na Jena en stichtten een rijk bloeiende hoogeschool te Straatsburg.

Wat deed echter de Fransche republiek na den tegenspoed in 1870—71? Zij schonk hare aandacht aan het lager onderwijs, dit is waar, maar slechts om van de school te maken een kweekplaats van anti-christelijke anti-religieuze en zelfs, onder zekere opzichten, van anti-nationale gevoelens. Aldus ondermijnde men niet slechts den alouden godsdienstigen geest, maar zelfs de vaderlandlievende gevoelens der bevolking. De tradities van het land werden miskend en terwijl de Pruisen het werk hunner nationale verheffing zijn begonnen met de roemrijkste herinneringen op te wekken en de edelste tradities te doen herleven, hebben de liberale Fransche bewindvoerders juist een anderen weg ingeslagen en daardoor al datgene, wat tot opbeuring strekken kon, tegengehouden en verijdeld. De *zedelijke* ontwikkeling is uit het oog verloren en verwaarloosd en met allerlei sophismen en vooroordeelen heeft men Frankrijk overstroomd. Een degelijk hooger onderwijs acht de heer L e v é het eenige middel om het land uit den benarden toestand van het heden te doen geraken en dit onderwijs moet niet alleen streng wetenschappelijk zijn, maar tevens een echt patriotischen, moreelen en religieuzen geest ademen.

– Er ontstaat in Frankrijk, aldus schrijft de correspondent der *Tel.*, de neiging tot oppositie tegen de aanstaande wereldtentoonstelling van 1900 van den kant van sommige provinciesteden, welke daartoe ook wel eenige reden hebben. In 1889 bij de laatste wereldtentoonstelling heeft in het geheele land ieder, die een paar honderd franken over had gespaard, die besteed aan een uitstapje naar de hoofdstad, om den Eiffeltoren en alle andere curiositeiten van het Veld van Mars te gaan zien.

Parijs heeft reusachtige kapitalen uit de provincie tot zich getrokken, en aangezien de hôtel- en koffiehuishouders en winkeliers, die al dit geld verdienden, het niet op eenmaal in hun zaken konden gebruiken, zijn de meesten begonnen het te plaatsen op het Grootboek, zoodat de Fransche schuld met groote snelheid omhoog gestegen is.

Dat men de 4½ pCt. schuldbrieven heeft kunnen converteeren tot een rente van 3½ pCt., waardoor de houders van dat kapitaal van zeven duizend millioen franken bijna een vierde van hun interest verloren, is voor een groot deel te danken aan de wereldtentoonstelling, ten minste zij heeft den maatregel verhaast.

Tweeërlei nadeel dus voor de provincie: eenerzijds strooming van alle beschikbare gelden naar Parijs, anderzijds vermindering van het inkomen der renteniers.

Er is nog een argument tegen de wereldtentoonstelling, dat in de departementen kracht heeft. Parijs leeft van uitvoer en van vreemdelingenverkeer, is dus voor vrijhandel. In de departementen daarentegen is de bevolking meerendeels beschermingsgezind. Waarom, zegt zij, al onze modellen en onze patronen te gaan uitstallen voor het oog van alle vreemdelingen, die ze dadelijk copiëeren zullen?

Maar de regeering heeft twee argumenten voor de wereldtentoonstelling aan te voeren. Zooals men weet, moet de bevolking van alle groote steden geamuseerd en beziggehouden worden, anders is zij niet rustig, en de rust in de hoofdstad is noodig voor het geheele land.

En ten andere heeft het vooruitzicht van een wereldtentoonstelling een tooverkracht voor het instandhouden van den vrede. Een reusachtig feest als dit gaat men niet in koelen bloede verstoren voor het genoegen van oorlog te voeren.

Er is de geldkwestie, dat is waar. Een wereldtentoonstelling is een duur kijkspel, dat om te beginnen voor 1900 de kleinigheid van honderd millioen zal kosten, twintig millioen, van de stad Parijs, twintig millioen van den Staat, en zestig millioen van een waarborgfonds, dat door goedgeefsche lieden wordt bijeengebracht Die goedgeefsche lieden bestaan uit de groote geprivilegiëerde maatschappijen, zooals de Fransche Bank, het Crédit foncier, de zes groote spoorwegmaatschappijen, aan welke de regeering met zachten drang het mes op de keel zet, om hun beurs eens open te doen.

Belgie.— De Belgische Schoolwet is zooals te verwachten viel, door den Senaat gelukkig aangenomen, ofschoon de heer Bara ze met echt liberale onbevooroordeeldheid en maçonnieke onbekrompheid *"een terugkeer tot de barbaarschheid* (!!) had gescholden. Nog verdient vermelding, dat andere lichten aan den liberalen hemel beweerd hebben, dat moraal en godsdienst niets met elkander hebben te maken, op grond van de bevindingen der wijsgeeren van onze eeuw en daaruit een argument smeedden tegen de wet. Natuurlijk is die moraal de "vrije moraal" die zich losmaakt van de tien geboden Gods en die wijsgeeren zijn de aanbidders der "Rede" wier jongste discipelen tot de stoute ontdekking zijn gekomen dat de wijsbegeerte van den rang der wetenschappen behoort vervallen te worden verklaard. Welke ontdekking nu juist geen lofspraak bevat, voor de wijsgeeren der negentiende eeuw.

Duitschland. — De redevoering, door Dr. Schaepman op den Katholiekendag te Munchen gehouden, wordt door de *Maasb.* als volgt weergegeven:

Mateloos, zoo ongeveer begon de spreker in kloeke, krachtige taal, is de zucht, die de wereld naar vrede en rust bezielt. Wel hebben wij vrede in Europa, maar een eigenlijke vrede is het niet: het is een ijzeren vrede, een oorlog, die aan het merg der volkeren knaagt.

En zoomin als op de tastbare wereld heerscht er vrede in het rijk der gedachten. Overal heerscht twijfel, overal scepticisme en onrust, het gezag wordt ondermijnd. Alleen door geweld, door overmacht wordt temminste de uiterlijke vrede in stand gehouden. Daar wordt gedaan, zooals het oude Rome deed: vrede door geweld en onderdrukking. In dien tijd werd de God des Vredes geboren, die voor Zijn scheiden zegde: U laat ik den vrede, en die de oude afgoden neerhaalde. Doch in menig menschenhart zetelen die afgoden nog ten troon, en dat is de oorzaak, dat het den vrede niet smaakt. En het is de plaatsvervanger van Christus, de opvolger van Petrus, die het goddelijk woord laat hooren: "Ik breng u den vrede!" (*Bravo's.*)

Dien vrede brengt de Paus, door de leer van Christus, den grondslag des vredes, weer in de geschokte maatschappij te prediken. Zijn heerlijke encyclieken, monumenten van liefde en wijsheid, waarin de waarheid in hooge schoonheid en jeugd schittert, zijn het richtsnoer voor huisgezin en Staat, voor wetenschap en maatschappij, en vooral glanst als een heerlijk teeken de beroemde encycliek, die der wereld den waren middelweg aantoonde tusschen het recht op een passend bestaan voor de geringeren en tusschen het eigendomsrecht der grooteren, den weg om te komen tot de verzoening der zoo diep gescheiden standen.

Het is niets anders dan de eenheid, welke de Paus predikt, de eenheid des geloofs en de eenheid der liefde. Waren de heerlijke woorden, die hij tot de schismatieken in het Oosten, tot de afgescheidenen in Engeland richtte, en welke de wereld vol bewondering en eerbied aanhoorde, iets anders?

Kleingeloovig, angstig, heeft men zich afgevraagd, of deze pogingen van Christus' stedehouder wel tot een gunstigen uitslag zouden leiden. De Paus zelf heeft daarop het antwoord gegeven: Betrouwt op God! God staat in dagen van nood het menschdom bijzonder bij. De geringe, de mensch, mag zich niet vermeten de toekomst te willen peilen, het toekomende de kleine maat van zijn verstand te willen aanleggen. Wij moeten betrouwen op Gods almachtige wijsheid en eindelooze goedheid.

Daarom heeft de Paus ons allen

aangespoord, tot het door hem beoogde doel mede te werken door het gebed, om Gods barmhartigheid in te roepen, en door een vroom leven om den afgedwaalden broeders ten toonbeeld te zijn in liefde en eendracht.

Zulk een toonbeeld nu zijn de Duitsche Katholieken geweest en zijn zij nog: zij hebben de eenheid bewaard, meer dan wie ook, der wereld ten voorbeeld. Blijft één, blijft ons, Katholieken van alle landen, een voorbeeld. Arbeidt steeds met den Paus en voor de Kerk, het zwaard van Gods gerechtigheid in de hand. En gij zult het niet voeren met *furor teutonicus*, maar met *robur germanicus*, ter begeestering van de Katholieken en ter eere Gods. (*Luide toejuichingen*).

— De keizerin heeft aan de Eerw. moeder Augustina, geboren Ursula Koch te Keulen, haar in zilver gedreven portret met opdracht gezonden, en de Paus zond haar zijnen zegen ter gelegenheid van haar gouden feest als Augustinessercellenzuster. Tijdens den Cultuurkamp smolt haar klooster tot op drie zusters in; nu heeft zij weer dertig zusters onder haar bestier.

Oostenrijk.—De tijdingen over den gezondheidstoestand van den aartshertog Ferdinand d'Este zijn geruststellender. Zijn verblijf in het zuiden van Tirol doet hem goed. Professor Schroetter, dien hij geraadpleegd had, en die hem voor zijn vertrek had onderzocht, heeft geen enkele kneuzing der longen waargenomen. Toch heeft de beroemde heelkundige, daar de moeder van den aartshertog, prinses Maria Anunciata, in den ouderdom van vijf en twintig jaar aan de tering is gestorven, de meeste omzichtigheid bevolen.

— Te Boedapest is een conferentie van bisschoppen gehouden onder voorzitterschap van kardinaal Vaszary. Er werd van gedachten gewisseld omtrent een gemeenschappelijken herderlijken brief over de toepassing der politiek-kerkelijke wetgeving; het ontwerp van dezen brief is in zeer vredelievenden toon gesteld.

Spanje.—Op Cuba is voor de Spanjaarden nog niet de minste vooruitgang te bespeuren. De Engelsche *Daily Chronicle* vertelt al, dat de Spaansche regeering besloten heeft, den strijd op te geven, maar dat bericht is stellig voorbarig. Nu Spanje al zooveel offers gebracht heeft, zal het niet dan na alle middelen beproefd en zich tot het uiterste ingespannen te hebben, de eenige kolonie van beteekenis opgeven, die het nog heeft.

Wel is het mogelijk, dat het tegenwoordige conservatieve ministerie Canovas plaats maakt voor een liberaal kabinet Sagasta, dat dan wellicht de geëischte concessie zou kunnen toestaan en zoodoende aan den uitputtenden strijd een einde maken.

De eischen der Cubanen komen hierop neer: De regeering te Madrid moet Cuba zooveel mogelijk zichzelf laten regeeren, ongeveer op de manier als de Engelsche bezitting Canada dat doet. Wel kan aan het hoofd der Cubaansche regeering een door de koningin-regentes benoemde gouverneur of kapitein-generaal staan, maar de ambtenaren moeten voor het grootste gedeelte uit de inboorlingen worden genomen. Cuba moet verder in Spanje vrijen invoer van zijn producten hebben en voor het oorlogsbudget slechts zooveel bijdragen, als de behoefte der verdediging van het eiland noodzakelijk maakt. Een soort volksvertegenwoordiging moet op Cuba worden ingesteld, die weer afgevaardigden naar de Cortes zendt. Daarentegen zou de kolonie zich verbinden, een nader te bepalen deel harer inkomsten aan het moederland af te staan.

Kan Spanje met deze hervormingen een moorddadigen oorlog afkoopen, dan ware het wellicht de wijste partij, ze toe te staan. En meent de tegenwoordige regeering die concessie niet te kunnen verleenen, dan zou een kabinetsverwisseling misschien de beste oplossing zijn.

Raakt Spanje, na duizenden menschenlevens en millioenen schats opgeofferd te hebben, de kolonie toch nog kwijt, dan zou dit nog veel erger zijn dan een minnelijke schikking, al moest het daarbij ook een veer laten.

— De Engelsche en Belgische pers zijn nog altijd met elkaar aan het plukharen naar aanleiding van de terechtstelling van den gewezen zendeling Stoke door den Belgischen kapitein Lothaire.

Te Brussel houdt men vol, dat deze volkomen in zijn recht was, toen hij den ex-zendeling, later koopman, liet ter dood brengen, daar hij aan den slavenhandelaar Kibongo, den moordenaar van Eminpasja, geweren had verkocht, waarmee de Belgen werden bevochten. Zelfs moet Stoke zijn misdrijf zelf bekend hebben.

De Engelsche pers daarentegen verklaart den ex-zendeling voor onschuldig en schreeuwt moord en brand over de terechtstelling. Ook lord Salisbury heeft verlangd, dat de Congo-regeering het vonnis door haar gemachtigde geveld zal recht vaardigen.

Men wacht nu op het officieele rapport der Congo-regeering, maar dit zal uit den aard der zaak nog wel eenigen tijd uitblijven.

— Onze lezers weten, dat de kleine koning Alfonso XIII onlangs een prachtig kruis van Paus Leo XIII heeft gekregen. Dit geschenk ging van een eigenhandig schrijven des H. Vaders vergezeld, en het koninkje was wat grootsch op dezen brief van zijn Peetoom. Den volgenden morgen, zonder er zijne moeder iets van te zeggen, ging het koninkje een antwoord zitten schrijven. Dat was geen lichte taak, want de koning had reeds zeven kladjes voor hij een vorm had gevonden, die hem bevredigde. Eindelijk was hij klaar, schreef den brief zoo keurig mogelijk over en bracht hem aan zijne moeder om hem te doen verzenden. De regentes las den brief na en verbeterde er een spelfout in, haar zoontje zeggende, hem nog eens over te schrijven. "Niet noodig," antwoordde het Majesteitje, die veel te blij was klaar te zijn met zijn brief, "mijn peetoom kan er toch niet aan zien, dat u die letter erbij gevoegd hebt. Zend hem zoo maar." En zoo is de brief van het koninkje naar den grijzen Opperherder te Rome gegaan, die eene vaderlijke voldoening over den naieven kinderbrief smaakte.

EL HOMBRE Y EL CUERPO HUMANO

Seguramente que habrás visto algún roble muy grande. ¡Qué cosa tan magnífica es! Ha vivido aquél mismo sitio durante siglos, los niños han jugadoal pié de él, por la misma razón, esos mismos niños, hoy ya hombres viejos,han descanzado sus débiles y temblones cuerpos á la vasta sombra de aquel gran árbol. Regisos en marcha han hecho alto bajo de sus extensas ramas, y los pacíficos rebaños de ovejas y otros ganados han buscado su protectora sombaa durante pasajeras tempestados; y mientras han desaparecido naciones y han rodado por el suelo coronas, con las cabezas de los reyes, aquel árbol gigantesco permanece todavía en pié, cual si tuviese guardado en sí el secreto de la inmortalidad.

¿Pero porqué ese árbol? Pero, esperemos; y antes de hacer esa pregunta hablemos un poco acerca de esos otros débiles arbolitos llamados hombres y mujeres.

Uno de ellos dice: "No tenía apetito y todo cuanto alimento tomaba, á la fuerza, lo arrojaba inmediatamente. Á veces los dolores que sentía en el vientre eran tan fuertes que no podia dormir. Muy á menudo los nervios se me postraban por completo. Consulté con distintos médicos, y probé muchas medicinas; pero en vano. Me descorazoné, pues, del todo, y en tal situación de ánimo me fuí á la droguería de Juan Cardelus, de Olot, y compré una botella de su remedio de Vdes., y al cabo de unas pocas dósis empecé á mejorar, hasta que, por fin, después de consumir varias betellas, volví á verme en perfecta salud. (Firmado) Juan Perjalar, Olot Provincia de Gerona. Oct. 21 de 1893." y ya tenía perdida toda esperanza, de curación, cuando una sobrina mia, Jesusa Asco, de San Lucas, de Barrameda, me aconsejó que tomase la medicina advertida por Vdes. Compré, pues, cuatro botellas de ella en la farmacia de Gonzáles y Rojas, y desde luego empecé á mejorar; y, continuando con ellas, hoy me veo ya con perfecta salud. (Firmado, Cármen Bravo, Jerez de la Frontera Prov. de Cádiz, Oct. 14 de 1893."

Otro más: "Estoy agradecidisimo á Vdes. por la preparación de su medicina y por haberla dado á conocer al público. Permítanme Vdes. que les de una prueba de lo muy conocida que es, y del modo extraño por el que, muchas veces, llega á noticia de aquellos que la necesitan. Mis dos niños Pardo y Gemilio sufrían de una enfermdad de la piel, que ninguna de las medicinas que habían tomado les podia curar; todo su cuerpecito era una pura llaga. Un día vino á esta casa de huéspedes un carretero, trayen

He aquí el otro: "Por especio de diez y nueve años había sufrido de grandes dolores en los riñones, convulciones en los miembros y una debilidad general que me impedía consagrarme á los quehaceres domésticos. Había consultado, aunque sin fruto, á diferentes doctores. do consigo una botella de su remedio de Vdes., el cual dijo que le había purificado la sangre. Le compré la botella y empecé á dar á mis hijos aquella medicina, diez gotas en agua y azúcar después de cada comida, y el efecto fné maravilloso, pues en pocos días toda señal de erupción desapareció, de modo que hoy se hallan con cabal salud. (Firmado) Francisca Domínguez, Posada de San Dionisio, Plaza; Jerez, Prov. de Cádiz, Oct. 21 de 1893."

Otro y el último: "Tengo el gusto de informar á Vdes. que, durante años había sufrido de una enfermedad que siguió á un ataque de congestión de los pulmones; y que nada me alivió de ella hasta que compré una botella de su remedio de Vdes. en la drogería de D. Emilio Calvet. Tomé, en total, varias botellas que me han devuelto mi cabal salud. (Firmado) Juan Torres, San Miguel de la Isla de Ibiza, Oct. 10 de 1893."

Ahora, recapacitemos ún momento. El roble saca toda su vida y robuztes de suelo de la tierra, por medio de las railces y este proceso misterioso y maravilloso no es otro que *la digestión del árbol*.

Así mismo el cuerpo humano saca toda su robustez y vida del mundo exterior, por medio del estómago; de modo tal, que, cuando el estómago no funciona bien ó se halla enfermo, nosotros enfermamos también. Todas las enfermedades se originan, casi, de este modo, y sólo una cura hay para ellas; *el renovar la digestión*. El Jarabe Curativo de la Madre Seigel logra esto como ningún otro remedio lo logra, y entonces restituye la salud. Nadie conoce el secreto de esta acción, pero nosotros conocemos sus ingredientes, y eso basta.

Sienpre que las gentes lo usen cuando se manifieste la enfermedad, vivirán tanto como aquel roble. ¿Y porqué no ha de ser así? 1

IMPRENTA DE LA LIBRERIA ... BETHENCOURT É HIJOS, CURAÇAO.